

Zapomenutý Přerov

Městečko Brodek u Přerova

Z minulosti Brodku u Přerova

Brodek u Přerova vznikl na místě, kde vedla již r. 1086 připomínaná starodávná obchodní cesta, která spojovala bývalé hrady Olomouc s Přerovem. Potok Kokořka (Olešnice) rozléval se zde široko na nížinách a tvořil tu nebezpečné mokřiny a bařiny (doposud traťový název pozemků), kterými se dřívější cestující museli brodit; odtud pochází patrně název obce. O vzniku obce není dosud dokumentární jistoty. Jedna tradice tvrdí, že Brodek byl původně zájezdní hospodou při obchodní cestě. Již v roce 1364 platil klášter sv. Kateřiny Vektorovi za Brodek z lánu a křemý po půl groši. Druhá báje jest sice pohádkovější (opírá se o název pozemků „Na zámečku“), avšak méně pravděpodobnější. Tvrdí, že Brodek byl původně hrad nebo zámek. Pro historiky naskytuje se tu zajímavý předmět vděčného studia. Dnes jest jisté pouze to, že tu dříve býval panský dvůr, který byl později rozparcelován (před r. 1788) a že obec Brodek jest též jmenována mezi obcemi, které byly povinny zemskou robotou pracovati při opevnění hradu a města Přerova.

Obecní rada městečka Brodku

Od r. 1290 do 20. února 1782 náležel Brodek s blízkým Citovem klášteru dominikánek u sv. Kateřiny v Olomouci.

Již roku 1305 zaznamenán jest při obci Brodku mlýn.

Po zrušení kláštera připadl Brodek náboženskému fondu, který spravovala královská komora. V roce 1827 koupili Brodek a Citov bratři Jan a František Pauspertlové z Drachenthalu za 79.590 zlatých. Po nich zdědila Brodek Pavla z Drachenthalu. Jejím dědicem byl Pavel Hevin ryt. de Navarre.

Při zrušení roboty v roce 1848 vykoupili se také brodečtí rolníci z roboty a tak se konečně dočkali zlepšení svého sociálního postavení, o které jejich předkové usilovali již od r. 1606, ba dokonce se i několikrát marně vzbouřili proti nelidskému vykořisťování od vrchnosti (před r. 1757).

Zapomenutý Přerov

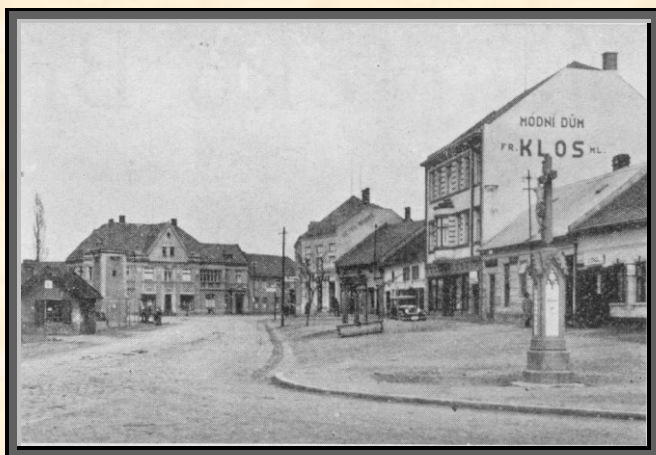
O b e c n í ú ř a d jest nyní v č. 208. Rychtáři, pučmistry a starosty byli od r. 1768 postupně pp. Josef Čechák, Martin Zmrzlík, Vysloužil Kašpar, Jiří Zmrzlík, Karel Dočkal, Martin Přecechtěl, Matěj Zmrzlík, František Pěšák, František Koutný, František Špalek, František Kyselý, Jakub Koutný, Kašpar Netopil, Jos. Zmrzlík, Matěj Běhal, Tomáš Dočkal (poslední rychtář), František Přecechtěl, Josef Moudrý, Jan Brázda, Antonín Brázda, Jiří Hlavinka, Jan Brázda, Josef Dočkal, Fabián Zapletal, Ludík Jan, Moudrý Jan, Dominik Procházka, Josef Brázda. Od r. 1919 jest starostou obce pan Čeněk Brázda, který jest též předsedou okr. starostenského sboru.

Nové budovy škol v Brodku

Brodek byl povýšen na městys v r. 1909. K 31. prosinci 1931 měl Brodek 1873 obyvatel. Obecní kroniku založil p. Zmrzlík František a píše ji teď p. Libor Koudelka. Obecními tajemníky byli pánové Kolář Kristián a Zajíc Ladislav.

F a r n í ú ř a d byl zřízen v roce 1913. Faráři jmenováni byli dp. AI. Freund a Josef Puller. Před tím byl Brodek přifařen k Citovu. Místní kostel sv. Jana Křtitele, zbudovaný ve slohu románském, byl postaven roku 1893. Před tím byla v Brodce starodávná věž - zvonice i strážnice.

Náměstí v Brodce

S t a n i č n í ú ř a d je tu od roku 1842, kdy byla postavena dráha Vídeň - Olomouc. Od r. 1923 zaveden dvojkolejný provoz.

P o š t o v n í ú ř a d zřízen v r. 1853. Před tím odnášeli si Brodečtí poštu z Přerova.

Č e t n i c k á s t a n i c e byla zřízena v r. 1879 v Kokořách a teprve v r. 1881 přemístěna do Brodky.

O b e c n á š k o l a byla založena v r. 1788 v části zrušeného dvora (nyní hotel Moudrý). V r. 1847 vyhořela. Nynější budova postavena byla v r. 1880. Jako řídící učitelé se tu vystřídali pp. Kašpar Černil, Josef Koch, Matěj Krček, Josef Gajdoš, Karel Cigánek (působil tu 35 let), Arnošt Brézina, František Poštulka, Libor Koudelka.

M ě š ť a n s k á š k o l a byla zřízena v r. 1919. Nová budova byla postavena v r. 1926. Jako ředitelé se tu vystřídali pp. Simon Dvořák, František Zmrzlík, Bedřich Brossmann.

Ž i v n o s t e n s k á š k o l a pokračovací byla zřízena v roce 1922. Používá místností v budově měšťanské školy.

Z p r ů m y s l o v ý c h z á v o d ů jsou v Brodce: Rolnický cukrovar akc. (1881), Hanácká sladovna (1893), chemická továrna a impregnace dřeva Frant. Chrastina (1894), Rolnické mlékařské družstvo (1903), kruh. cihelna Pavel Ševčík (1910), továrna na využití kostí a výroba vitaminových výživných a léčebných přípravků pro dobytek a drůbež František Raška (1910), vápenka Čeněk Horák (1912), výroba kyslíku František Nejezchleb (1923).

Zapomenutý Přerov

Sokolovna v Brodce

Z peněžních ústavů jsou v Brodce: Rolnická záložna (1869) a Spořitelni a záloženský spolek,

Ze spolků jsou v Brodce: Sbor dobrovolných hasičů (1901), Tělocvičná jednota Sokol (1909), Lovecký spolek (1910), Odbor Masarykovy veřejné knihovny (1920), Čtenářsko-pěvecký spolek „Vlastimil“ (1923), Dělnická tělocv. jednota (1924), Sportovní klub (1930), Spolek pěstitelů čistokrevné drůbeže. Mimo to účastní se veřejného života v Brodce několik místních odborů různých spolků a korporací.

Historické studie o Brodce v různých tiskovinách uveřejnili pánové: Augustin Kratochvíl, Rudolf Kreutz, Arnošt Březina, Karel Cigánek, Stan. Langer, M. Korhoň, Quidam, Norb. Černý, Fr. Bayer, Libor Koudělka, Ing. Dr. Bohumír Ptáček. Skutečné nebo smyšlené příběhy z Brodce literárně zpracovali: Otakar Bystřina (JUDr. Ferd. Dostál), Arn. Březina, Hugo Vavris, Jindř. Zapletal, Vojta Novák, Meziluzan a jiní.

Od r. 1888 chovají v Brodce školní prapor s obrazem sv. věrozvěstů Cyrila a Metoděje od akad. malíře mistra Jozy Úprky. Nemalelou uměleckou cenu má prapor bývalé Obč. besedy s obrazem sv. Václava. Akademický malíř mistr H. F. Herink zpracoval z Brodce a okolí několik krajinových studií.

Čestnými občany Brodce jsou: T. G. Masaryk, Karel Kramář, Alois Jirásek, František Staněk, Karel Cigánek,

Pomník padlým odhalen byl v r. 1928 a jako oběti světové války v letech 1914 až 1918 jsou na něm uvedeni: Bednařík František, Bezroučka J., Brada František, Brada Karel, Bureš Metoděj, Cigánek Ladislav, Čapka Otakar, Dočkal Alois, Hynek Josef, Chaloupka Filip, Janošík Martin, Lechner Alois, Malovaný Jan, Moudrý Dominik, Moudrý Rudolf, Mráček Boh., Strouhal Alois, Suchomel Jar., Surma Frant., Šašík Alois, Tomášek František, Válek František, Zaoral Stanislav, Zbožínek V.

Obchod střížním, krátkým a galanterním zbožím první tohoto druhu v Brodce, fr. Klos ml.

Zdroj: Přerovsko-Kojetínsko (1933)